

СПЕЦИФИКАЦИЯ

контрольных измерительных материалов для проведения

тестирования по

татарскому языку. Уровень С1

СПЕЦИФИКАЦИЯ

контрольных измерительных материалов для проведения тестирования по татарскому языку. Уровень C1

Цель тестирования – оценить уровень языковой подготовки по татарскому языку на уровне C1.

1.

2. Документы, определяющие нормативно-правовую базу тестирования

Содержание тестовых заданий определяется на основе следующих документов:

1. Сәлахова Р.Р. Татар теле. C1 дәрәжәсе: уку әсбабы. – Казан: “Мәгариф-Вакыт” нәшр., 2024. – 128 б.

3. Подходы к отбору содержания, разработке структуры контрольных измерительных материалов

Для определения уровня сформированности коммуникативной компетенции у кандидатов в тестировании используются различные типы заданий по основным видам речевой деятельности (чтение и письмо, аудирование).

Выполнение кандидатами совокупности представленных заданий позволяет оценить соответствие уровня их языковой подготовки по татарскому языку уровню C1 в соответствии с Общоевропейской шкалой языковых компетенций (CEFR) – C1.

4. Руководство для тестера

Содержание экзамена

Раздел теста / время, отводимое на данный раздел /, объем текста	Содержание раздела	Оцениваемые умения и навыки
1. Аудирование / примерно 25 мин	4 части, 15 вопросов. Содержит задания с выбором ответа, к каждому из которых приводится три или более варианта ответа, из которых верен только один; задания на заполнения пропусков, заполнение пропусков словами. Запись каждой части воспроизводится дважды.	Оценивается умение кандидатов понимать основное содержание прослушанных текстов, выделять его основную мысль и детальную информацию при прослушивании информации в виде диалога или монолога, определять значение слов по контексту.
2. Чтение / 65 мин / 450-550 слов.	2 части, 14 вопросов. Задания на нахождение соответствия ключевой информации в тексте, множественный выбор на соответствие с четырьмя вариантами ответов, задание с	Проверяются умения и навыки изучающего, ознакомительного, просмотрового и поискового чтения; умение понимать тексты со сложной логической структурой, авторы которых занимают особую позицию или

	кратким ответом, к которому необходимо преобразовать слова, лексически и грамматически соответствующие пропущенным в тексте; множественный выбор при заполнении пробелов в связном тексте, заполнение пропущенных частей словами, лексически и грамматически подходящими содержанию текста; задания с кратким ответом, к которому необходимо записать ответ, состоящий из одного-двух слов.	высказывают особую точку зрения; умение понимать современную художественную прозу и публицистику, понимать тональность текста, особенности его структуры и организации..
3. Письмо / 60 мин / 140-160 слов	2 задания на выбор: Написание письмо-сообщение и эссе и рецензии длиной 180 слов.	Оцениваются умение писать сообщения по широкому кругу актуальных вопросов; умение писать письмо-сообщение и эссе, выделяя основные мысли и события, аргументируя свою точку зрения; умение выражать мнение, сопоставлять, обосновывать; знание структуры текста, формата, организация материала, связность текста, грамотность, точность изложения, орфография, пунктуация.
4. Говорение / 15 мин / 20-25 фраз.	2 задания: ответы на вопросы; описание трех рисунков из 4-х предложенных.	Проверяются умения анализировать и интерпретировать визуальную информацию, способность видеть детали, связывать их между собой и делать выводы; структурирование и организация речи, создания связного и логичного повествования; навыки использования грамматических конструкций, плавность и беглость речи. Речь должна звучать естественно, без долгих пауз и повторений.

5. Спецификация уровня C1

Уровень языковых компетенций C1 определяется как уровень самостоятельного владения языком.

Владение языком на уровне C1 предполагает:

- понимание общего содержания сложных текстов на абстрактные и конкретные темы, в том числе узкоспециальные тексты;
- умение говорить на татарском языке достаточно быстро и спонтанно, чтобы постоянно общаться с носителями языка без особых затруднений для любой из сторон;
- умение делать четкие, подробные сообщения на различные темы и излагать свой взгляд на основную проблему, показывать преимущества и недостатки разных мнений.

Владение данным уровнем означает, что кандидаты могут уловить основную мысль устного высказывания на отвлеченные темы, свободно общаться на темы повседневные, аргументировать свою позицию. Предполагается знание всех времен татарского глагола, знание активных типов синтетических и аналитических предложений; модальных и аналитических конструкций, употребление деепричастных оборотов и инфинитива; умение перефразировать прямую речь в косвенную и наоборот; знание некоторых идиом и составных глаголов, устойчивых оборотов; знание базовой деловой лексики; чтение адаптированных текстов, статей общей тематики в интернете, газетах; чтение несложной литературы в оригинале, хотя некоторые слова и выражения неизвестны; понимание адаптированных для своего уровня аудио, умение писать эссе, рецензию; письменное описание каких-либо мест, людей, комментариев текста.

.

2.1. Кандидат должен **уметь**

в аудировании:

- полностью понимать смысл диалога, включая как явные, так и подразумеваемые сообщения;
- уметь слушать и понимать диалоги, проводимые в быстром темпе, с минимальным количеством пауз и естественных перерывов;
- определить начало, середину и конец монолога, понять, где автор делает переходы между идеями;
- понимать причинно-следственных связей, выводов и обобщений;
- поддерживать внимание на протяжении всего аудиотекста, особенно если он длинный и сложный;
- запоминать важную информацию для последующего обсуждения или выполнения заданий.

в чтении:

- читать и понимать длинные и сложные тексты на разнообразные темы, включая научные статьи, научно-популярные тексты, литературные произведения, аналитические отчеты и т.д.
- находить и правильно интерпретировать мельчайшие детали, включая численные данные, технические термины, специфические факты и события;
- оценивать достоверность и объективность информации, представленную в тексте, сопоставляя её с другими источниками или собственным опытом.

в письме:

- организовывать текст, используя введение, основную часть и заключение, а также логически связывая отдельные абзацы и предложения.
- использовать богатый словарный запас, включающий специальные термины, идиомы, синонимы и антонимы.

- грамотно использовать разнообразные времена глаголов различные, грамматические конструкции и т.д.
- применять разнообразных синтаксических конструкций, включая сложные предложения с подчиненными и сочинительными союзами.

в говорении:

- реагировать на поставленный вопрос, не теряя нить разговора;
- давать полные и развернутые ответы, включая объяснения, примеры и дополнительные сведения;
- использовать активный словарь, позволяющий точно и выразительно передавать мысли, включая использование синонимов, антонимов, идиом и специальных терминов.
- при необходимости уметь задавать уточняющие вопросы, чтобы лучше понять суть вопроса или требования собеседника.
- внимательно рассматривать рисунки, выявлять ключевые элементы и делать выводы на основе увиденного.
- устанавливать связи между несколькими рисунками, сравнивать их и находить общие черты или отличия.

2.2. кандидат должен иметь навыки:

аудирование:

- понимать идею диалогов, монологов по знакомой и незнакомой тематике;
- понимать необходимую информацию в тексте, значимую информацию из аудиотекстов;
- полно понимать высказывания в наиболее типичных ситуациях повседневного общения и элементарного профессионального общения.

чтение:

- выделять необходимые сведения;
- отделять основную информацию от второстепенной;
- определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;
- оценивать *достоверность* информации;
- понимать смысл текста и его проблематику, используя элементы анализа текста.

письмо:

- использование введения, основной части и заключения, а также логической связи отдельных абзацев и предложений.
- использование богатого словарного запаса, включая специальные термины, идиомы, синонимы и антонимы.
- навык самостоятельной редакции и корректировки написанных текстов, исправления ошибок и улучшения стиля.

говорение:

- говорить свободно и уверенно, без заметных пауз и затруднений, используя широкий спектр лексики и грамматических конструкций.
- выражать своё мнение, приводить аргументы.
- говорить ясно и понятно, избегая двусмысленностей и ошибок, которые могут привести к недопониманию.

Далее приводится содержание языкового материала с указанием конкретных грамматических явлений, подлежащих усвоению кандидатами. При этом простейшие грамматические и лексические явления должны быть хорошо известны кандидату и использоваться им продуктивно, но помимо этого кандидат должен уметь воспринимать языковые явления рецептивно (в незнакомом окружении) исходя из контекста, а также уметь справиться с ситуацией, где встречается незнакомая лексика (допускается 10%).

6. Языковой материал.

ГРАММАТИКА

Исем. Конкрет һәм абстракт мәгънәле исемнәр. Конкрет мәгънәле исемнәр: *эшче, укучы, китап, өстәл, җил, яңгыр, сугыш* һ.б.; абстракт мәгънәле исемнәр: *акыл, белем, шатлык, зиһен, кайгы, газап* һ.б. Абстракт мәгънәле исемнәрнең күпчелеген татар телендә предметлаштырылган билгене белдерә торган һәм сыйфат сүз төркемнән *-лык/-лек* кушымчасы белән ясалган сүzlәр тәшкил итә: *азатлык, матурлык, гүзәллек, батырлык, түземлек, сабырлык, тазалык, саулык, ачлык, мактанчылык* һ.б. Имя существительное. Конкретные и абстрактные имена существительные. Конкретные существительные: *эшче, укучы, китап, өстәл, җил, яңгыр, сугыш* и т.д.; абстрактные существительные: *акыл, белем, шатлык, зиһен, кайгы, газап* и т.д. Большинство абстрактных существительных татарского языка составляют слова, обозначающие опредмеченный признак и образованные посредством присоединения аффиксов *-лык/-лек* к прилагательным: *азатлык, матурлык, гүзәллек, батырлык, түземлек, сабырлык, тазалык, саулык, ачлык, мактанчылык* и т.д.

Фигыль. Фигыль юнәлешләр. Глагол. Залоги глагола.

Төп юнәлеш: *Җил исә – Ветер дует*. Основной залог: *Җил исә – Ветер дует*.

Кайтым юнәлеше: *-ын/-ен*. Мәсәлән: *ю – юын (умойся), ки – киен (одеñся)*. Возвратный залог: *-ын/-ен*. На пример: *ю – юын (умойся), ки – киен (одеñся)*.

Төшем юнәлеше: 1) *-ын/-ен, -н* (әгәр фигыльләр *-л* яки *-ла*га тәмамланса). Мәсәлән: *Кал – калына, башла – башлана*; 2) *-ел/-ыл, -л* (әгәр фигыльләр сузыкка яки башка тартыкларга тәмамланса). Мәсәлән: *Кара – карала, яз – языла*. Страдательный залог: 1) *-ын/-ен, -н* (если глаголы, основы которых оканчиваются на *-л* или на *-ла*). На пример: *Кал – калына (остается), башла – башлана (начинается)*; 2) *-ел/-ыл, -л* (если основы глаголов оканчиваются на гласный или на один из остальных согласных). На пример: *Кара – карала (просматривается), яз – языла (пишется)*.

Уртаклык юнәлеше: *-ыш/-еш/-иш*. Мәсәлән: *Яса – ясаи, эшлә – эшләи*. Взаимно-совместный залог: *-ыш/-еш/-иш*. На пример: *Яса – ясаи (помогай делать), эшлә – эшләи (помогай работать)*.

Йөкләтү юнәлеше: 1) *-т*: *аша – ашат, сөйлә – сөйләт*; 2) *-ер, -ыр*: *күч – күчер, бат – батыр*; 3) *-дыр, -дер, -тыр, -тер* на пример: *ян – яндыр (зажги), ки – кидер (заставь надеть)*, 4) *-гыз, -гез*: *тор – торгыз, җит – җиткез, җиткер* һ.б. Понудительный залог: 1) *-т*, на пример: *аша – ашат (корми), сөйлә – сөйләт; (заставь рассказать)*; 2) *-ер, -ыр*, на пример: *күч – күчер (перенеси.пересели) бат – батыр (погрузи в воду, жидкость)*; 3) *-дыр, -дер, -тыр, -тер*, на пример: *ян- яндыр (зажги), ки – кидер (заставь надеть)*; 4) *-гыз, -гез*, на пример: *тор – торгыз (подними, заставь встать), җит – җиткез, җиткер (заставь дойти, доведи) и др.*

Фигыль дәрәжәләр. 1) *-гала/-гәлә* (процесстың тулы булмавын белдерә). Мәсәлән: *кубу ~ купкалау, өзү ~ өзгәләну* һ.б.; 2) *-иштыр/-иштер, -иштыр/-иштер* (эшнең тоташтан түгел, ара-тирә эшләнүен, яки кабатлануын белдерә): *яз ~ языштыр, кара ~ караштыр* һ.б.; 3) *-ынкыра/-енкерә, -нкыра/-нкерә* (аерым фигыльләр белән генә килә, эшнең өлешчә үтәлүен белдерә): *җитми ~ җитенкерәми, тартына ~ тартынкырый*; 4) *-ымсыра/-емсера* (эшнең өлешчә үтәлүен, кимлеген белдерә): *көлә ~ көлемсери, елый ~ еламсырый, йоклый ~ йокымсырый*.

Глагольные виды. 1) *-гала/-гәлә* (выражают неполноту процесса). На пример: *кубу ~ купкалау, өзү ~ өзгәләну* һ.б.; 2) *-иштыр/-иштер, -иштыр/-иштер* (выражают процесс, осуществленный вскользь либо повторяемость процесса): *яз ~ языштыр, кара ~ караштыр* һ.б.; 3) *-ынкыра/-енкерә, -нкыра/-нкерә* (присоединяются к отдельным глаголам, выражают частичность выполнения процесса): *җитми ~ җитенкерәми, тартына ~ тартынкырый*; 4)

-ымсыра/-емсера (выражают недостаточность, неполноценность процесса): *көлә ~ көлемсери, елый ~ еламсырый, йоклый ~ йокымсырый.*

Сүз төзелеше. Сүзьясалышы. Структура слова. Словообразование.

Кушма сүзләр: Саф кушма, тезмә, парлы сүзләр. Сложные слова: Сложные, парные и составные слова.

Синтаксис. Тезмә кушма жөмлә. Синтаксис. Сложносочинённое предложение.

Теркәгечсез тезмә кушма жөмлә. Бессоюзное сложносочинённое предложение.

Теркәгечле тезмә кушма жөмлә. Союзное сложносочинённое предложение.

Иярченле кушма жөмлә. Сложноподчинённое предложение.

Иярчен ия жөмлә. Придаточное предложение, выражающее значение субъекта.

Иярчен хәбәр жөмлә. Придаточное предложение, выражающее значение действия субъекта.

Основные темы

1. Минем шәжәрәм
2. Гаилә горейф-гадәтләре
3. Рәсми аралашу
4. Сынлы сәнгать
5. Музыка сәнгате
6. Спорт һәм сәламәтлек
7. Мәгариф һәм фән
8. Укытучы һөнәре
9. Табигатьне саклау
10. Таныйган татар шәхесләре
11. Интернет чыганаclar

7. ЛЕКСИКА

Словарь на высоком уровне включает лексические единицы, используемые в современном татарском литературном языке. Кандидаты должны узнавать лексику, соответствующую их личным потребностям, а также по темам, указанным в разделе.

1. Минем шәжәрәм

“Ядкяр” порталы

«Дәфтәре Чыңгызнамә»

«Жамигъ әт-тәварих»

«Шәжәрә бәйрәме” фестивале

абстракт исем

автоматлаштырырга

агым

аерылышырга

азатлык

археограф

ата-ана

атаклы

ачыш
эби-баба(й)лар
Әстерхан татарлары
эти-эни
бажа(й)
балдыз,
белешергә
бертуган абый
бертуган апа
бертуган сеңел
бертуган эне
Бөек Ватан сугышы
бүленеш
буын
буыннан-буынга
гаилә агачы
дәвам итәргә
дәвер
Дәүләт архивы
жәлеп итәргә
жизни
жиңги
жир тетрәү
жыйма исем
замана
истәлек
кабер ташы
кабилә
каенага
каенана
каенапа
каената
каениш
каенсеңел
кардәшләр
Касыйм татарлары
килен
киңәш итәргә
кияү
кода
кодагый
кодача
конкрет исем
күчеш
матдә исем
мәгълүмат базасы
мәрхүм
мөрәжәгать итәргә,
нәсел

нәсел агачы
нәсел-ыруг
Нугай татарлары
онык
өйлөнешергә
Россия гуманитар фәннәр академиясе
Сабырлык
сакланырга
сарыф итәргә
Себер татарлары
системалаштырырга
сорашырга
социаль чыгыш
тарихи ядкарьләр
тармак
ташкүмер
текстолог
терекөмеш
теркәп барырга
торак пункт
торгызырга
түбәнлек
туганнан туган абый
туганнан туган апа
туганнан туган сеңел
туганнан туган эне
туганнар
тулларга
үзгәреш
үлчәү берәмлекләре
үсеш
үткәннәр
химик матдәләр
һәлак булырга
цифрлаштырырга
чакрым
шәжәрә
шөгыльләнәргә
ыруг
ыруг-кабилә
ысул
этногенез
эшкәртәргә
эшлекле
эшчәнлек
язма истәлекләр
язма үрнәкләр
язмыш
яктылык

ялгызлык исем
ярдәм итэргә
ясалма исем
ятларга

2. Гаилә горөф-гадәтләре

«авызландыру» йоласы
«килен багу» йоласы
«кияүлөп йөрү» йоласы
ата-баба
элбә
бал-май
башкода
бәби ашы
бәби мендәре
бәби мунчасы
бәби туге
бәби юрганы
бирнә
гаилә кору
горөф-гадәт
гыйбадәтханә
дини атама
дини бәйрәм
дини дәрәжә
дини йола
дөньяви бәйрәм,
ел фасылы йолалары
жен-пәри
жирле үзидарә
житди
Жыен
йола
йолым
кадер-хөрмәт
кайгы-хәсрәтсез
калым
камыр ризыгы
кендек әбисе
килен мунчасы
киңәш мәжлесе
кичке уен
кияүгә чыгарга,
кодаларга,
көнкүреш
көнкүреш
кунак булырга
кушамат
куштырнаклар

кыз килешү
кыз ярәшү
мәгърифәт
мәгърифәтчелек
мәжүсилек
мәһәр
мирас
никах түшәге
никах туе
никах уку
өй туе
өйләнергә,
рухи хәзинә
Сабан туе
сөлге-тастымал
такмак
татулык
тәм-том
тәхәллүс
тевен тишү
тел ачтыру
тел яшерү
тормыш-көнкүреш
түшәк-ястык
туй аулагы
туй йоласы,
туй мәжлесе
тукыган-чиккән
ундырышлы
урак эшләре
чиратлашырга
юрамыш
ярәшергә
яучы
яучы-башкода
яучы-димче,
яшьләр

3. Рәсми аралашу

азат итәргә
аңлатма язуы
аңлашылмаучылык
аралашырга
Армия сафлары
әңгәмәдәш
башкарма комитет
башлык
бәхәсләшергә
бәяләргә

белдерү
белешмә
боерык
Габдулла Тукай исемендәге милли мәдәният һәм мәгариф югары мәктәбе
гаилә хәле
гариза
гражданлык
Дәүләт Советы
дипломатик хат
жайга салырга
жәмәгать эшләре
женес
житәкче,
житәкчелек итәргә
игълан
игътибар итәргә
имза
имзаларга
йөкләмә
йөкләргә
йөкләтү юнәлеше
Казан федераль университеты
Казан шәһәре Башкарма комитеты
казаныш
кайтым юнәлеше
карар
карьера үсеше
киләшү
киңәшмә
котлау
кушымта
машина йөртү таныклығы
мәгълүмати хат
медицина кенәгәсе
мөбарәк
мөдир
мөнәсәбәт
мөһим
нигезләмә
низамнамә
омтылырга
очрашу
өстенлек
өстенлекле
раслама
рәис
рәсми
рәсми аралашу гыйбарәләре
рәсми басма

рәсми булмаган
рәсми гыйбарәләр
рәсми документлар
рәсми зат
рәсми сөйләм
рәсми стиль
рәсми тел
рәсми хат
рәсмиләштерергә
рәсми-эш документлары
рәхсәт итәргә
ризасызлык
Россия Федерациясе Президенты
рөхсәт
рөхсәт итәргә
сәркатип
Социалистик Хезмәт Герое
сөйләшү
сөйләшүләр алып барырга
сыйфатнамә
тавыш бирергә
таләп итәргә
таныклык
тапшырырга
тасвирнамә
Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты
теркәргә
тикшерергә
төп юнәлеш
төшем юнәлеше
туу турында таныклык
уртаклык юнәлеше
урынбасар
утырыш
фикер алышырга
Филология һәм мәдәниягә багланышлар институты
хәл итәргә
хезмәт итәргә
хезмәт хакы
хезмәткәр
хокук
хөрмәт итәргә
һөнәри күнекмәләр
чыгыш
чыгыш ясарга
чыгыш ясаучы
шартнамә
ышанычнамә
элемент

эндәшөргә

эш кәгазьләре

эш тәҗрибәсе

эш урыны

– Бәйрәмегез мәбарәк булсын!

– Борчуым өчен гафу үтенәм.

– Борчыганым өчен гафу итегез.

– Гафу итегез, Сөзгә бер минут көтәргә туры килер.

– Зинһар, мине ачуланмагыз.

– Ихлас күңелдән шатмын.

– Кадерле ватандашлар!

– Мин Сөзгә бик рәхмәтле.

– Мин Сөзнең алда бурычлы.

– Минә бу кеше белән таныштырыгыз әле.

– Сабуллашырга рөхсәт итегез!

– Сөзгә зур рәхмәтемне белдерәм.

– Сөзнең белән күптән танышырга теләгән идем.

– Соңга калуым өчен кичерегез

– Тиздән күрешербез, дип ышанам

– Яңадан очрашканга хәтле!

. – Мин сөзнә таныштырыйм әле.

. – Сөзгә озын гомер теләм.

– Уңайсызлык(лар) тудыруым өчен гафу итегез.

4. Сынлы сәнгать

“Хәзинә” милли сәнгать галереясе

ак тап (блик)

анималист

архитектура

атказанган рәссам

әйдәп баручы

бизәк

бизәләш сәнгате

бизәргә

буяу тактасы

В.И. Суриков исемендәге Мәскәү дәүләт сәнгать институты

Г. Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты

Г. Тукай исемендәге дәүләт бүләге

гамәли бизәләш сәнгате

гамәли сәнгать

гәүдәләндерү

график

декоратив-орнаменталь стиль

декоратив рәсем

дәүләт музей

әйдәп баручы рәссам

әләм

жирлек

зәргәр

зәрдар
зәркән
ижади жәмәгать оешмасы
ижади зэвык
ижат
ижат итәргә
ижатчы
Казан сәнгать мәктәбе
Казан сәнгать училищесы
каләм иясе
киндер
киндергә ясалган рәсем
коручылык
күргәзмә
Күфи язуы
кылкаләм остасы
мариначы
мәрмәр
мәслихәт
мәшһүр
мигъмарчы
мигъмар
милли сәнгать
натюрморт
нәкыш
нәкышләргә
һәйкәл
оста
остаз
остаханә
пейзаж
пейзаж-картина
портрет
рәсем дәресе
рәсем остаханәсе
рәсем сәнгате
рәсем сәнгать түгәрәге
рәсем студиясе
рәсем укуханәсе
рәссам
рәссамлык сәләте
рәсем дәресе
рәсем остаханәсе
рәсем сәнгате
рәсем сәнгать түгәрәге
рәсем студиясе
рәсем укуханәсе
рәсем ясарга
рәсемгә төшерергә

рәссам
рәссамлык сәләте
Рәссамнар берлеге
Рәссамнар берлеге
Россия рәссамнар берлеге әгъзасы
сәнгать мәктәбе
Сәнгать академиясе
сәнгать белгече
сәнгать белеме
сәнгать әһеле
сәнгать эсәре
сәнгать житәкчесе
сәнгать осталыгы
сәнгать остасы
сәнгать өлкәсе
сурәт
сын
сырларга
табигый үрнәк
тасвирый сәнгать
тасвирларга
татар сәнгате
Татарстан Республикасының дәүләт сынлы сәнгать музейе
Татарстан Республикасының рәссамнар берлеге әгъзасы
Татарстан Республикасының рәссамнар берлеге рәисе
Татарстан Республикасының сәнгать фонды
Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе
Татарстанның һөнәри декоратив-гамәли сәнгате
тугра
халык мәдәнияте
халык рәссамы
Халыкара күргәзмәләр
Хасил итәргә
хаттат
хаттатлык
хәбәрдар
хәрабә
чәмчә
шәкел
шәмаил
шәхсиләштерергә
юнәлдерергә
ялтыравык йөгертү (глазурирование)

5. Музыка сәнгате

«Филармонияда» фестивале

башкаручы

баянчы

бәрмә музыка уен кораллары

билгеләмә

бию такмаклары

быргы

вокаль факультеты

гөслә

джаз

думбра

әйдәп баручы солист-вокалист

әрилә

жыр сәнгате

заманча жырлар

йола жырлары

Казан консерваториясе

Казан мәдәният һәм сәнгать институты

кәрнәй

көй язучы

кубызчы

курайчы

күс

кыллы музыка уен коралы

кыңгырау

кыска жырлар

мактау жыры

меццо-сопрано

мәдхия

мөгез

музыка белгече

музыка белеме

музыка әһеле

музыка мәктәбе

музыка сәнгате

музыкаль драма

музыкаль көйләнеш

музыкаль-педагогик мәдәният

музыкаль-иҗтимагый тормыш

Нәҗип Җиһанов исемендәге Казан дәүләт консерваториясе

Нуриев Рудольф исемендәге классик балет фестивале

опера жырчысы

оратория

профессиональ жырчы

сопрано

тавыш югарылыгы

такмаклар
тарихи жырлар
ТАССР композиторлар берлеге әгъзасы
ТАССР композиторлар берлеге рәисе
Татар дәүләт филармониясе
Татар музыка сәнгате
татар симфонизмы
Татар халкының традицион музыка кораллары
Татарстан дәүләт фольклор музыкасы ансамбле
Татарстан Республикасы композиторлар берлеге әгъзасы
Татарстан Республикасы композиторлар берлеге рәисе
Татарстан Республикасының дәүләт жыр һәм бию ансамбле
Татарстан Республикасының дәүләт кыллы квартеты
Татарстан Республикасының дәүләт сынлы сәнгать музейе
Татарстан Республикасының дәүләт халык музыка уен кораллары оркестры
тезмә
тенор
тынлы музыка уен коралы
үзешчән жырчы
фольклор жырлары
фольклор музыка сәнгате
халык жырлары
халык көйләре
халык осталары
хорал
шөлдер
элегия
элек-электән
эстрада,

6. Спорт һәм сәламәтлек

авыр атлетика
авырлык
«Ак Барс» такымы (командасы)
академик ишү
алка
алтын медаль
арка мускуллары
ат чабышы
ашказаны
ашказаны ялкынсыну
ашказаны-эчәк эшчәнлеген
әләм
бавыр
байдарка көймәсе
белгеч
беренчелек
биеклеккә сикерү

бил
битарафлык
биш төр ярыш
божра
боз майданчыгы
борыс
бронза медале
бүләклә-ргә
бүрәнә
буй
буй-сын
буын
вәкил
винтовкадан ату
гадел
гер
гимнастик ат
гимнастик хәрәкәтләр
дан казана
диск ыргытучы
дистә
дөнья чемпионаты
дөньякүләм
жайланма
жан атарга
жанатар
жәйге биатлон
жәмгыять
жәядән ату
жиңәргә
жиңел атлетика
жиңү
ике төр ярыш
ирекле көрәш
ирешергә
исәп
исбатларга
ихтыяр көче
ишкәк
ишкәк ишү
йогышлы авыру
йодрык сугышы
йөгерергә
йөгереш юлы
йөгерешче
йөгерү ярышлары
йөрәк
йөрәк-кан юллары

йөрү
кагыйдә
казаныш
каноз көймәсе
капка
капкачы
катнашырга
кәшәкә
киереп ишү
кимчелек
колга белән сикерү
континенталь хоккей лигасы
котла-рга
көймәдә йөзү
көмеш медаль
көндәш
көрәш
көрәш тактикасы
көч сынашырга
көчле
күкрәк
күкрәк читлеге
күпмилләтле
күрсәтмә
кыршау
лаек
максат
максатчан
массакуләм
морфологик процесс
«Мотор» яшүсмерләр спорт мәктәбе
мылтыктан ату
нәтижә
нәфис
нәфис гимнастика
оешма
озынлыкка сикерү
Олимпия уеннары
өлеш
өч төр ярыш
өянәк
парлы ишү
патологик үзгәрешләр
призлы урын
рәсми ярышлар
рәт
«Рубин» такымы
сәламәтлек
сәламәт яшәү рәвеше

сәламәт тормыш алып бару
сәламәтлек мөмкинлекләре чиклән-ергә
сәламәтлекне ныгытырга
сикергеч
сикер-ергә
символлаштыр-ырга
симерү
«Синтез» такымы
синхрон йөзү
сөңге
спорт клубы
спорт мәктәбе
спорт остасы
спорт остасына кандидат
спорт төре
СССР Фәннәр академиясе
стендта ату
стресс
стресска каршы торучанлык
стрессларга яраклаша белергә
сүлпәнлек
сулыш алу системасы
сулыш юллары
сыгылма
сырхауханә
тамашачы
тасма
тәрбияләргә
тигез
тигез исәп
тизлек
тимераяк
тимераякта шуу
тирбәлергә
трамплиннан сикерү
түгәрәк
түзем
туп
туңлы хоккей
уен
уенчы
уздырырга
узышу
узышчы
уктан ату
умыртка бағанасы
«УНИКС» такымы
уңыш

урын
үзлөштөрөлөргө
үпкө
үсөш
фигуралы шуу
физик активлык
физик көч
физик күнөгү
физик тәрбия
функциональ процесс
халыкара
халыкара дәрәжә
Халыкара студентлар спорты федерациясе
хастаханә
хәлсезлек
хәрби
хоккейчы
хөкемдар
һәвәскәр
һөжүмче
чакрым
чана
чанада шуу
чаңгы
чаңгы базасы
чаңгы спорты
чаңгыда узышу
чара
чирәмдөгә хоккей
чишенү бүлмәсе
чүкөч
чукмар
чыгыш яса-рга
чыныгырга
чыныг-ырга
шайбалы хоккей
шартлар
шигарь
шөгыйльләнергә
штанга күтәрүче
ыргылып күтәрү
ыргыту
этәргөч
эчке эгъзалар
югары үрләр
ядрә
ялкынсыну
ярымсакчы

ярыш
ясалма боз
яссылык
яуларга

7. Мәгариф һәм фән

БДИ (Бердәм дәүләт имтиханы)
В.Г. Тимирязов исемендәге Казан инновацион университеты
белем бирү
билге куярга
бирем
галим
голяма
дин белгече
дини белем
дәреслек
дөньяви белем
әйтеп торырга,
жавап бирергә
зачет кенәгәсе,
зачет сессиясе
имтихан
имтихан алырга,
имтихан бирергә
имтиханнар сессиясе
Исламны өйрәнү үзәге
кабатла-рга
кадими
Казан педагогика көллияте
Казан педагогика училищесы
Казан татар укытучылар мәктәбе
Казан дәүләт аграр университеты.
Казан дәүләт консерваториясе
Казан дәүләт медицина академиясе.
Казан дәүләт мәдәният һәм сәнгать институты
Казан дәүләт университеты
Казан дәүләт финанс-икътисад институты
Казан дәүләт энергетика университеты
Казан шәһәре Башкарма комитеты
Казан шәһәре Башкарма комитетының мәгариф идарәсе
Казан шәһәре муниципаль берәмлеге
китапханә,
көндезге бүлек
Көнчыгышны өйрәнү институты
кулланма
курс эше
күнегү

мәгариф
мәгариф системасы
мәдрәсә
мәхәллә
мөгаллим
мөселман
һөнәри бәйрәм
психофизиологик тикшеренүләр
семестр
сәясмәнлек,
социаль психология
Татарстан Республикасы архив эше буенча дәүләт комитеты рәисе
Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Мәгариф, мәдәният, фән һәм милли мәсьәләләр комитеты рәисе
Татарстан Республикасы композиторлар берлеге рәисе
Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министры
Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты
Татарстан Республикасы Президенты каршындагы дәүләт һәм муниципаль хезмәт академиясе
Татарстан Республикасы Рәисе
Татарстан Республикасы сәламәтлек министрлыгы
Татарстан Республикасы спорт министры
Татарстан Республикасы экология һәм табигать ресурслары министрлыгы
Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министры
Татарстан Республикасының милли китапханәсе
Татарстан Республикасының сәнгать фонды
тәғлимат
төркем
үтәргә
фәлсәфи концепция
фән
фәнни
фән докторы
фән кандидаты
Фәннәр академиясе
фәнни житәкче
чирек
читтән торып уку бүлеге
чыгарылыш квалификация эше
югары белем
Шәрык
шәрехләү
югары уку йорты
ЮНЕСКО
ярдәмлек
яшүсмер

8. Укытучы һөнәре

академ житәкче

Алтын Урда
багланыш
бәяләмә
бегечлек
белгеч
Болгар чоры
бүлек
бурыч
галим
гамәли
гамәли әһәмият
гыйлем
дәүләти
жыентык
Император Казан университеты
йомгак
кереш
көндезге уку бүлеге
кулланма
курс эше
максат
мантыйк
мәгариф
мәгърифәт
мәгърифәтче
Мәгърифәтчелек чоры
мөгаллим
нәзари
нәзарият
өлкән укытучы
педагог
педагогик эшчәнлек
Педагогика
педагогика теориясе
педагогика фәннәре докторы
педагогика фәннәре кандидаты
Татар педагогика техникумы
Татар укытучылар семинариясе
тикшеренү
төркем
Төрки каганлык
Укытучылар көне
Укытучыларның белемен күтәрү курслары
фәлсәфә
Хәзәр каганлыгы
һөнәри
читтән торып уку бүлеге
чор
чыгарылыш квалификация эше

шәхес
эчтәлек
югары белем
югары белем бирү йорты
югары мәктәп
юнәлеш

9. Табигатье саклау

«Алабуга» махсус икътисади зонасы

абага

агач гөл

ак төлке

ак чыршы

аксыргак

акчарлак

ала карга

алабута

арпа

арслан

артыш

ас

әйләнә-тирә мохит

эрекмән

эрем

эрлән

байбак

«Баргузин» тыюлыгы

биосфера

борай

ботак

бөркет

Бөтендөнья

бөтнек

бүре

бурсык

газланганлык

герметиклаштыру

гөлжимеш

«Гриппинс» («Яшел дөнья») халыкара экологик оешмасы

диңгез бөркете

диңгез дуңгызчыклары

диңгез мәчесе

жанвар

жәнлек

жир тетрәү

«Идел-Чулман» тыюлыгы

имән

имән чикләвеге (күркәсе)

йомран

йорт куяны
каен
калкырга
кама
канцерогенлык
каплан
кара каплан
кара карга
карар
карлыгач
кәүсә
керпе
кеш
кишәрлек
климатлаштыру
козгын
кондыз
көзән
көнгерә
күгәрчен
күке
күчмә кошлар
кузаклылар
кыр казы
кыр тавыгы
кыргый кәжә
лачын
ләкләк
ләтчә
маймыл
мәтрүшкә
меңьяфрак
миграция чоры
миләш
минеральләшкән
минеральләшү
мүк жиләге
нарат
нарат
наратбаш
натуралист
нитрофикацияләү
оксидлашу
орлык
өрәңге
өянке
песиле тал
песнәк
поши

Россиянең Кызыл китабы
сабак
саескан
саз кондызы
сарымсак
сезонлылык
селәүсен
сулык
сусаклагыч
суүсем
сыерчык
сырганак
сыртлан
табигать
табигать белгече
табигать белеме
табигать фәннәре
табигатьтән өстен көч
табигатьне пычратырга
табигатьне сакларга
табигатьтән рациональ файдалан-ырга
табигый
табигый биоритм
табигый ресурслар
тавә кошы
тавис кош
тиен
тилгән
торна
төлке
тукран
тутый кош
тыюлык
“Түбән Кама» милли паркы
үгез
умырткалы
умырткасыз
урман тавыгы
усак
фильтлану
Халыкара координация советы
чәүкә
чүл бүресе
чыпчык
чыршы
ылыс-киң яфраклы урманнар
экологик куркыныч
экологик мәдәният
экологик тотрыклылык

экологик һәлакәт
экология белгече
экосистема
юкә
юлбарыс
ябалак
янут
ярканат

10. Танылган татар шәхесләре

атаклы
атказанган
әйдәп баручы
башлык
бөтенроссия
голяма
гыйльми дәрәжә
дәүләт бүлгә
дәүләт архивы
дәүләт музей
дәүләт оешмасы
дәүләт органнары
дәүләт сәясәте
Дәүләт Советы
дәүләт стандартлары
дәүләт теле
дәүләт хезмәте
дәүләт эшлеклесе
дәүләт ярдәме
дипломатик документ
дипломатик мөнәсәбәт
дипломатик хат
доцент
дөньякүләм
дөньяга киң караш
ельязма
жәмәгать эшлеклесе
жәмгыять үсеше
житәкче
житди проблема
житди сәбәп
житдилек
ижтимагый фикер
ижтимагый-сәяси хәрәкәтләр
ижади жәмәгать оешмасы
ижади зәвык
ижади кичәләр
ижат белән шөгыйльләнәргә
ижат берләшмәсе

иҗат итәргә
иҗат кешесе
иҗат үрнәкләре
иҗат хезмәттәшлеге
иҗатчы
иҗтимагый
иҗтимагый киңлек
иҗтимагый өлкә
иҗтимагый-сәяси
Казан шәһәренең мактаулы гражданы
казаныш
кандидатлык диссертациясе
кафедра мөдире
күренекле
кульязма
мактау кәгазе
мактаулы әгъзасы
мактаулы исем
мактаулы хезмәткәр
мәшһүр
мөдир
мөхәррир
мөхбир-әгъза
рәхмәт хаты
Россия гуманитар фәннәр академиясе
Россия Ислам институты.
Россия рәссамнар берлеге әгъзасы
Россия Фәннәр академиясе
Россия фәннәр академиясенең Казан фәнни үзәге
Россия Федерациясе мәгариф министрлыгы
Россия Федерациясе Президенты
Россия Федерациясе фән һәм югары белем бирү министрлыгы
Россия Федерациясе югары һөнәри мәгарифенең мактаулы хезмәткәре
Социалистик Хезмәт Герое
Татарстан Республикасы алдындагы казанышлар өчен» ордены
Татарстан Фәннәр академиясе
Татарстан Республикасының рәссамнар берлеге рәисе (әгъзасы)
Татарстан Республикасының Россия Федерациясендәге тулы вәкаләтле вәкиле
Татарстанның атказанган артисты
Татарстанның атказанган җырчысы
Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе
тәҗрибә
төбәкара
уңыш

11. Интернет чыганаclar

«Tatarica. Татар энциклопедиясе» интернет ресурсы
«TATZET» электрон платформасы
«Мирас» гыйльми журналы

«Мирас» электрон китапханәсе
«Татар иле» электрон энциклопедия
«Татар матур әдәбияты» корпусы
«Татар халык сөйләшләренәң электрон атласы»
«Татар энциклопедия сүзлегә»
«Туган тел» милли корпусы
IT юнәлеш
IT-компанияләр
IT-технологияләр
IT-парк
аккаунт
антивирус
байт
виртуаль җайланма
интерактив җайланма
интерактив такта
интернет чыганақ
махсус нейрочелтәр
махсус ташламалар
махсус түләүләр
махсуслашырга
мәгълүмат алырга
мәгълүмат базасы
мәгълүмат бирергә
мәгълүмат санын үлчәү берәмлегә
мәгълүмат системасы
мәгълүмат тупларга
мәгълүмат эшкәртү
мәгълүмати
мәгълүмати функцияләр
мультимедиялы интернет-проект
мультимедиялы интернет-ресурс.
мультимедиялы энциклопедия
нанотехнология
программа тәминаты
серсүз
социаль челтәр
сылтама
Татарстан Республикасы дәүләт идарәсен цифрлы нигездә үстерү, мәгълүмат
технологияләре һәм элемент министрлыгы
төймәсар
универсаль адрес күрсәткеч (URL)
челтәр кушымтасы
электрон дәреслек
эш өстәле
ясалма интеллект
ясалма фәһем

8. Содержание отдельных частей тестирования на начальном уровне

Часть 1. Аудирование

Общее описание

Формат данной части экзамена: 4 подраздела

Время: приблизительно 30 мин.

Количество вопросов: 15

Типы заданий: выбор одного верного ответа из 4х предложенных; написать краткий ответ; привести в соответствие.

Источники: все тексты основаны на аутентичных ситуациях.

Ответы: кандидаты отмечают выбранные варианты ответов.

Баллы / оценивание: каждый вопрос оценивается в один балл.

Часть 2. Чтение

Общее описание

Формат данной части экзамена: 2 подраздела

Время: 30 мин.

Количество вопросов: 14

Типы заданий: привести в соответствие; выбор одного верного ответа из 4 -х предложенных.

Источники: адаптированные тексты, используемые в реальных жизненных ситуациях.

Ответы: кандидаты отмечают выбранные варианты ответов.

Баллы / оценивание: 16-22 задания оцениваются в два балла.

23-29 задания оцениваются в один балл.

Часть 3. Письмо

Общее описание

Формат данной части экзамена: 2 подраздела на выбор.

Время: 30 мин.

Количество вопросов: 2

Типы заданий: на выбор: написание короткого текста (письмо-сообщение) или написание эссе по заданному тексту.

Ответы: кандидаты набирают текст в специальной вкладке.

Баллы / оценивание: максимальное количество баллов – 22.

Часть 4. Говорение

Общее описание

Формат данной части экзамена: 2 подраздела

Время: 30 мин.

Количество вопросов: 2

Типы заданий: ответы на вопросы; описание рисунков.

Ответы: кандидаты отвечают на услышанные вопросы; составляют монолог по ситуативным рисункам (из 4-х рисунков выбирают и описывают три).

Баллы / оценивание: ответы на вопросы – 10 баллов.

Описание рисунка – 15 баллов

8. Описание отдельных подразделов

Раздел/ Подраздел теста	Типы заданий	Вид задания	Кол-во вопросов
1. Аудирование – 4 части, 15 вопросов			
Часть 1. Задания 1-5.	Выбор одного верного ответа из 4-х предложенных.	Аудирование с целью определения ключевой информации. Проверяется умение понимать содержание диалогической речи.	5
Часть 2. Задания 6-8.	Написать краткий ответ.	Аудирование и записывание информации.	3
Часть 3. Задания 9-12.	Написать краткий ответ.	Аудирование и записывание информации.	4
Часть 4. Задания 12-15.	Привести в соответствие	Аудирование с целью определения ключевой информации.	3
2. Чтение – 2 части, 14 вопросов			
Часть 1. Задания 16- 22	Привести в соответствие.	Чтение и приведение в соответствие с содержанием текста предложения.	7
Часть 2. Задания 23- 29.	Выбор одного верного ответа из 4-х предложенных.	Чтение на понимание деталей информации прочитанного теста.	7
3. Письмо – 2 части, 2 вопроса			
Часть 1. Задание 1.	Написать письмо.	Написание текста в рамках изученных тем.	1
Часть 2. Задание 1.	Написать эссе	Написание ответа на приглашение друга.	1
4. Говорение – 2 части, 2 вопроса			
Часть 1. Задание 1.	Ответить на вопросы.	Ответы на вопросы в рамках изученных тем.	1
Часть 2. Задание 1.	Описать три рисунок из 4-х предложенных.	Составление связного текста по выбранному рисунку.	1

9. Критерии оценивания говорения.

Краткий ответ на вопрос или краткое высказывание

Баллы	Критерии
10	Высказывание полностью корректно с языковой и содержательной точек зрения
9-7	Содержание высказывания корректно, имеются 2-3 языковые ошибки, которые могут быть исправлены самим учащимся.
6-4	Высказывание содержательно понятно, но имеется значительное количество языковых ошибок.
3-1	Высказывание некорректно или непонятно с содержательной точки зрения; имеется значительное количество грубых языковых ошибок.
0	Отсутствие ответа / высказывания.

Описание рисунка

Баллы	Критерии
15	Говорит бегло — почти нет ошибок. Мысль выражена достаточно ясно.
14-10	Говорит достаточно бегло — несколько ошибок.
9-8	Выражает мысль понятно, но в каком-то случае может потребоваться уточнение.
7-4	Испытывает некоторое затруднение в говорении — много ошибок. Требуется неоднократное уточнение (переспрос), чтобы точно понять мысль.
3-1	Затрудняется говорить — почти ничего непонятно.
0	Не умеет использовать изучаемый язык — ничего непонятно.

11. Критерии оценивания письма.

Баллы	Критерии
22	Отличное содержание. Пишет полностью по существу. Текст организован логично. Строит грамматически правильные предложения и фразы и демонстрирует полное владение соответствующей лексикой. Правописание всегда безошибочное.
21-18	Хорошее содержание. Пишет в основном по существу. Испытывает некоторые трудности с организацией текста. Предложения и фразы обычно грамматически правильные, однако бывают ошибки, которые не влияют на понимание. Не всегда использует подходящую лексику. Некоторые ошибки в правописании.
17-10	Удовлетворительное содержание. Пишет не всегда по существу. Грамматические и лексические ошибки, а также организация текста мешают пониманию. Много ошибок в правописании.
9-1	„Слабое” содержание. Сообщению обычно не хватает уместности. Текст трудно понять из-за неточной грамматики и неуместного использования лексики.
0	Текст невозможно понять из-за частых грамматических ошибок, его несвязной организации. Плохое правописание. Пишет не по существу.

